

หมวดที่ ๕ การพนันและขั้นตอน

การพนันและขั้นตอน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ใน เอกเทศสัญญา ตั้งแต่มาตรา ๘๕๓ ถึงมาตรา ๘๕๕

มีผู้อธิบายอย่างกว้างๆ ว่า การพนันหรือขั้นตอนนั้นคือคำมั่นสัญญาที่แต่ละฝ่ายจะให้เงินหรือของอย่างอื่นที่อาจคิดเป็นราคาเงินได้ในเมื่อเหตุการณ์อันไม่แน่นอนอย่างหนึ่งอย่างใดได้สิ้นสุดลงหรือได้กลายเป็นสิ่งที่แน่นอน

ที่ว่าเหตุการณ์อันไม่แน่นอนได้สิ้นสุดลงหรือได้กลายเป็นสิ่งที่แน่นอน เช่น ในการเล่นการพนันแข่งม้า ซึ่งในขั้นต้นยังไม่รู้ว่า ม้าตัวไหนจะชนะเป็นเหตุการณ์อันไม่แน่นอนแต่เมื่อม้าวิ่งแล้วม้าตัวไหนชนะก็ เรียกว่าเหตุการณ์อันไม่แน่นอนได้สิ้นสุดลงหรือได้กลายเป็นสิ่งที่แน่นอนแล้ว

ที่ว่าเหตุการณ์อันไม่แน่นอนนั้น ไม่ได้หมายความว่า จะต้องเป็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในภายหน้าอย่างเดี๋ยวนั้น เพราะอาจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่แล้ว แต่หากยังไม่เป็นที่แน่นอนในระหว่างคู่สัญญาก็ได้ เช่น คู่สัญญาอาจพนันขันต่อกันในความสูงของเขาวิ่ง หรือพนันขันต่อในผลของการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรที่เสร็จสิ้นแล้ว แต่คู่สัญญายังไม่ทราบผล เป็นต้น

หลักสำคัญของการพนันขันต่อนั้นก็คือ

๑. คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องมีโอกาสที่จะชนะหรือแพ้ด้วยกันทั้งสองอย่างถ้ามีโอกาสชนะหรือแพ้ต่ออย่างเดี๋ยวนแล้วไม่ถือเป็นการพนันขันต่อ

๒. ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งของการพนันขันต่อก็คือ คู่สัญญาจะต้องพึงเล็งถึงความสิ้นสุดแห่งเหตุการณ์อันไม่แน่นอนเป็นใหญ่ หรือ เป็นสาระสำคัญของสัญญา

การพนันขันต่อก่อให้เกิดหนี้ไม่

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๘๕๓ อันการพนันขันต่อนั้นท่านว่าหาก่อให้เกิดหนี้ไม่ สิ่งที่ได้ให้กันไปในการเล่นหรือขันต่อก็จะทวงคืนไม่ได้ เพราะเหตุหามูลหนี้อย่างหนึ่งอย่างใดมิได้

ข้อบัญญัติที่กล่าวนี้ท่านให้ใช้ตลอดถึงข้อตกลง เป็นมูลหนี้อย่างหนึ่งอย่างใด อันฝ่ายเสียพนันขันต่อหากทำให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อจะใช้หนี้เงินพนันหรือขันต่อด้วย

ผลของการพนันชั้นต่อ

ก) การพนันชั้นต่อหาก่อให้เกิดหนี้ไม่หมายความว่าหนี้ที่เสียไปในการเล่นพนันชั้นต่อไม่อาจฟ้องร้องให้บังคับคดีได้

ข) สิ่งที่ได้ให้กันไปในการเล่นพนันชั้นต่อนั้นจะทวงคืนไม่ได้ เพราะเหตุหามูลหนี้ อย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ คือสิ่งใดที่ให้แก่กันไปแล้วในการเล่นการพนันถือได้ว่าเป็นการให้โดยไม่มีมูลหนี้ต่อกันจะทวงคืนไม่ได้ ทั้งนี้รวมถึงการฟ้องร้องเรียกเอาของที่เสีย กลับคืนโดยอ้างว่าการพนันหรือชั้นต่อไม่ก่อให้เกิดหนี้แก่กันเช่นนี้ กฎหมายจะไม่รับ บังคับให้หมายความรวมตลอดถึงข้อตกลง ที่ฝ่ายเสียก่อให้เกิดขึ้นเป็นมูลหนี้ชั้นต่ออีกฝ่าย หนึ่งเพื่อเป็นการชำระหนี้สินการพนัน หรือชั้นต่อนั้นด้วย เช่น เล่นการพนันเสีย ๑๐๐,๐๐๐ บาท ผู้เสียทำสัญญาโอน เรือนหลังหนึ่งให้แก่ผู้ชนะสัญญานั้นไว้ไม่ได้

การพนันชั้นต่อตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.๒๔๗๘ นั้นมีทั้งประเภทที่ห้าม เด็ดขาด และประเภทที่ขอรับอนุญาตเล่นได้ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.๒๔๗๘ รวมทั้งการเล่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันที่พระราชบัญญัติการพนันห้ามไว้ นั้นนับว่าเป็นการพนันชั้นต่อตามความหมายใน ป.พ.พ.มาตรา ๘๕๓ จึงหาก่อให้เกิด หนี้ต่อกันไม่และสิ่งใดที่ได้ให้กันไปในการเล่นพนันชั้นต่อก็จะทวงคืนไม่ได้

ลักษณะ ๑๘

การพนัน และ ชั้นต่อ

มาตรา ๘๕๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๙๕/๒๔๙๑ คู่พนันมอบเงินให้คนกลางไว้เพื่อจ่ายให้แก่ ฝ่ายชนะนั้น ถือว่าคนกลางเป็นตัวแทนของทั้งสองฝ่าย

คนกลางที่ถือเงินพนันไว้จ่ายแก่ผู้ชนะนั้น ถ้าเจ้าของเงินสิ่งใดจ่ายแล้วผู้ถือ เงินก็จ่ายเงินนั้นไม่ได้ถ้าขึ้นจ่ายไป เจ้าของเงินก็ฟ้องเรียกเงินคืนจากคนกลางนั้นได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๑๓/๒๔๙๕ การที่คู่ความทำกันให้ศาลวินิจฉัยประเด็นข้อ กฎหมาย ศาลมีอำนาจตัดสินไปตามนั้นได้ ตามมาตรา ๑๘๓ แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งหาใช่เป็นการพนันชั้นต่อไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๖๒-๑๑๖๔/๒๔๙๗ สัญญาที่ทายาทจะขายที่ดินมรดกที่

กำลังฟ้องแบ่งมรดกกันอยู่ และไม่มีข้อความว่าถ้าผู้ชายแพ้ ผู้ซื้อเสียเงินเปล่านั้น ไม่เป็นการซื้อความหรือพนันขั้นต่อ จึงสมบูรณ์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๗๒/๒๕๔๔ สัญญาจ้างว่าความที่ตกลงกันว่า ถ้าหากนายว่าความชนะลูกความจะให้ค่าจ้างเป็นเงินจำนวนหนึ่ง ถ้าแพ้ลูกความไม่ให้ค่าจ้างเลยเช่นนี้ เป็นสัญญาที่ต้องลงแรงปฏิบัติไม่เป็นการพนันขั้นต่อ

(มีหมายเหตุท้ายฎีกา)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๕๓-๘๖๐/๒๕๐๑ การเล่นเปียฮวย ไม่ใช่พนันขั้นต่อ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๒/๒๕๒ ในการเล่นพนันชนไก่ คู่พนันได้วางเดิมพันล่วงหน้าไว้กับนายบ่อนก่อนรู้ผลแพ้ชนะ ต่อมานายบ่อนได้จ่ายเงินให้แก่เจ้าของไก่ซึ่งชนะไปเงินดังกล่าวจึงเป็นเงินที่ชำระหรือให้กันในการเล่นพนันจึงทวงคืนไม่ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๘๔/๒๕๑๘ นายวงษ์ทรัพย์หลบหนี ผู้เล่นที่เหลือยังไม่ได้เงินอีก ๖ คน จึงใช้วิธีจับฉลากแทนการประมูล โจทก์เป็นคนสุดท้ายที่จะได้รับเงินจากจำเลย จำเลยต้องจ่ายเงินตามข้อตกลงไม่ใช่พนันขั้นต่อ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๓๘/๒๕๑๘ คำฟ้องว่ากรรมการตัดสินแข่งม้าพนันของสโมสรประมาทเลินเล่อตัดสินม้าชนะผิดทำให้ผู้แทงม้าพนันขาดเงินรางวัล เป็นเรื่องสัญญาซึ่งไม่เกิดหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๓ ไม่ใช่ละเมิดศาลไม่รับฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๘๔/๒๕๑๘ ที่พิพากในคดีนี้กับที่พิพากในคดีอีกเรื่องหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ดิน น.ส.๓ แปลงเดียวกันข้อต่อสู้ทำนองเดียวกัน จึงเป็นเรื่องเกี่ยวข้อกัน คู่ความในคดีนี้ตกลงกันให้ถือเป็นแพ้ชนะตามผลของคดีอีกเรื่องหนึ่งได้ ไม่ใช่พนันขั้นต่อ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๒/๒๕๒๑ เงินเดิมพันการพนันชกมวยที่โจทก์วางไว้กับนายบ่อน หรือคนกลางแม้คนกลางไม่ใช่คู่พนันก็เป็นเงินที่ชำระแก่กันในการเล่นพนัน โจทก์ทวงเงินที่ชนะพนันไม่ได้

(มีหมายเหตุท้ายฎีกา)

หมายเหตุ บทบัญญัติว่าด้วยการพนันขั้นต่อมีลักษณะบังคับเด็ดขาด แม้จะเป็นการเข้าไปเล่นในสถานที่ได้รับอนุญาต เช่น ในสนามม้าแข่งเป็นต้น-ผู้รวบรวม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๐๒/๒๕๓๙ การซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ฯ ตามปกติ แม้จะมีการเก็งกำไรกันและมีลักษณะเป็นการเสี่ยงโชคอยู่บ้างก็หาใช่เป็นการพนัน ขึ้นต่อตามมาตรา ๘๕๓

ขอยกเว้นของการพนันขึ้นต่อที่ก่อให้เกิดหนี้ได้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๕ อันการออกสลากกินแบ่งก็คือ ออกสลากกินรวบก็ดี ท่านว่าเป็นสัญญาอันจะผูกพันต่อเมื่อรัฐบาลได้ให้อำนาจหรือให้ สัตยาบันแก่การนั้นเฉพาะรายนอกนั้น ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติมาตรา ๘๕๓

การพนันขึ้นต่อที่กฎหมายยกเว้นให้ผูกพันฟ้องร้องกันได้นั้นมี ๒ ประเภท

๑. สลากกินแบ่ง (Lottery) เป็นการเล่นโดยการเสี่ยงโชค โดยผู้ซื้อ สลากเล่นกันเอง เอาเงินที่ซื้อสลากมารวมเข้ากันเป็นก้อนเมื่อหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตลอดจนภาษีแล้ว เอาเงินที่เหลือมาจัดเป็นรางวัล โดยการเสี่ยงโชคด้วยการออก เลขสลาก เลขสลากที่ออกรางวัลตรงกับเลขสลากของผู้ที่ซื้อไปคนใด ผู้นั้นก็มีสิทธิ ได้รับรางวัล

๒. สลากกินแบ่งรวบ (Raffle) คือการออกตัวสลากมีจำนวนจำกัดเพื่อ เสี่ยงโชคโดยให้ของเป็นรางวัลเช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น หรือสิ่งของอื่น แล้วขายสลาก ให้แก่ผู้เล่นเท่าจำนวนราคาของหรือมากกว่า แล้วผู้ออกของก็รวบเอาเงินค่าสลาก ไปทั้งหมด ส่วนของรางวัลตกได้แก่ ผู้ถือสลากที่ถูกรางวัลโดยวิธีการเสี่ยงโชค

ทั้งสลากกินแบ่งและสลากกินรวบนี้ เป็นสัญญาระหว่างผู้จัดให้มีการออกสลาก กินแบ่งหรือสลากกินรวบ กับผู้เข้าเล่นนั้นจะผูกพันฟ้องร้องบังคับกันได้ก็ต่อเมื่อรัฐบาล ให้อำนาจหรือให้สัตยาบันแก่การออกสลากนั้นเฉพาะรายไป เมื่อผู้จัดให้มีการเล่น รายใดได้รับอำนาจหรือสัตยาบันจากรัฐบาลแล้ว สัญญาที่ผูกพันกันและฟ้องบังคับกันได้ ไม่อยู่ในบังคับของ ป.พ.พ. ๘๕๓ แต่ถ้ารายใดรัฐบาลไม่ให้อำนาจหรือสัตยาบัน การเล่นย่อมไม่ก่อให้เกิดหนี้ต้องบังคับตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘๕๓

การออกอนุญาตให้ออกสลากกินแบ่งหรือสลากกินรวบนี้ รัฐบาลให้อำนาจออก ได้โดยต้องมีการอนุญาตตามพระราชบัญญัติการพนัน และกฎกระทรวงระเบียบวิธีการ ต่าง ๆ ที่กำหนดไปยังรัฐบาล โดยผู้ที่ขออาจจะเป็นองค์การ เทศบาล จังหวัดหรือ เอกชน เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ออกสลากกินแบ่งหรือสลากกินรวบตามคำขอแล้ว

เรียกว่ารัฐบาลให้อ่านาจ

ส่วนกรณีที่รัฐบาลได้ให้สัตยาบันนั้น ได้แก่ การออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล ซึ่งเป็นการจัดขึ้นโดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลของกระทรวงการคลัง กรณีเช่นนี้ไม่ต้องมีการขออนุญาตโดยที่กระทรวงการคลังเสนอเหตุผลไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุญาตออกสลากกินแบ่ง เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบและอนุมัติตามนั้น กรณีเช่นนี้ถือว่ารัฐบาลได้ให้สัตยาบัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๓/๑๕๙๗ ข้อความในสลากกินแบ่ง "เงินรางวัลจะจ่ายแก่ผู้ถือสลากฉบับที่ถูกรางวัลนำมาขอรับ เป็นข้อกำหนดเพื่อป้องกันการทุจริตแอบอ้างมารับเงินรางวัล เมื่อปรากฏว่าโจทก์เป็นผู้ถูกรางวัลโดยไม่มีปัญหา แม้จะไม่มีสลากมาขอรับเงินเพราะหายไป โจทก์ก็รับเงินรางวัลได้

หมายเหตุ โจทก์คงจะต้องนำสืบว่าโจทก์ได้ซื้อสลากกินแบ่งนั้นมาจริง เช่น มีหลักฐานการแจ้งความว่าสลากกินแบ่งที่ซื้อมาหายไป เป็นต้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๙๘/๒๕๑๕ ข้อกำหนดหลังสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ว่าเงินรางวัลจะจ่ายให้แก่ผู้ถือสลากฉบับที่ถูกรางวัลนำมาขอรับนั้น เป็นเพียงเพื่อให้มีหลักฐานในการที่จะจ่ายเงินให้แก่ผู้ถูกรางวัล ไม่ใช่ข้อกำหนดที่จะไม่จ่ายเงินรางวัลแก่ผู้ถูกรางวัลที่สลากหาย เมื่อโจทก์มีหลักฐานเชื่อได้ว่า โจทก์ถูกรางวัลแต่สลากหาย สำนักงานสลากกินแบ่งก็ต้องจ่ายเงินรางวัลให้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๐๙/๒๕๒๙ การที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจำเลย กำหนดเงื่อนไขไว้ในสลากกินแบ่งว่า เงินรางวัลจะจ่ายให้แก่ผู้ถือสลากฉบับที่ถูกรางวัลนำมาขอรับนั้น กำหนดขึ้นโดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นเพียงเพื่อให้จำเลยมีหลักฐานในการที่จะจ่ายเงินให้แก่ผู้ถูกรางวัลที่สลากหายหรือถูกไฟไหม้ การออกสลากกินแบ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ว่าจะแบ่งเงินที่ได้จากการขายสลากให้แก่ผู้ถูกรางวัลผู้ถูกรางวัลเมื่อโจทก์มีหลักฐานเชื่อได้ว่าถูกรางวัล แต่สลากถูกไฟไหม้โจทก์จึงมีสิทธิที่จะได้รับเงินรางวัลจากจำเลย

การออกตั๋วหรือเอกสารอย่างอื่นแทนเงินอันได้แต่ชนะพนันหรือออกให้เป็นการใช้
เงินที่ยืมมาใช้ในการพนัน

มาตรา ๘๕๕ ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติมาตรา ๓๐๒ และ ๔๐๖ ตั๋วเงินหรือเอกสารอย่างอื่นทุกฉบับซึ่งออกให้เต็มจำนวนหรือแต่โดยส่วนเพื่อแทนเงินใด ๆ อันได้แต่ชนะพนันหรือขันต่อก็ดี ออกให้เพื่อใช้เงินที่ยืมมาใช้ในการพนันหรือขันต่อ เช่นว่านั้นก็ดี ท่านว่าไม่สมบูรณ์

เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัตินี้เงินรายใดให้ยืมแก่บุคคลกำลังเล่นการพนันหรือขันต่อในเวลาหรือ ณ สถานที่เล่นเช่นนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเงินนั้นได้ให้ยืมไปเพื่อเล่นการพนันหรือขันต่อ

เนื่องจากกฎหมายไม่ต้องการที่จะให้บุคคลสนับสนุนการพนันหรือขันต่อ เพื่อให้บุคคลมีวามสุขในการพนันจากบทมาตราตาม ป.พ.พ. มาตรา ๘๕๕ นี้ แยกออกพิจารณาได้สองประการ คือ

๑. ตั๋วเงินหรือเอกสารอย่างอื่นทุกฉบับซึ่งผู้แพ้พนันออกให้เต็มจำนวน หรือเพียงบางส่วนแก่ผู้ชนะพนันไม่สมบูรณ์ ผู้ชนะพนันจะฟ้องให้ผู้แพ้พนัน ชำระหนี้ตามตั๋วเงินหรือเอกสารนั้นไม่ได้ เช่น ค่าแพ้พนันขาว ๒,๐๐๐ บาท จึงออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ขาวฉบับหนึ่ง เพื่อแทนเงินที่ค่าแพ้พนันนั้น ถ้าค่าไม่ใช้เงินเมื่อครบกำหนดตามตั๋ว ขาวจะฟ้องเรียกเงินจากค่า ตามตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับนั้นไม่ได้

แต่ถ้าขาวโอนตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นให้แก่แดง ซึ่งรับโอนไว้โดยสุจริต ดังนี้ แดงย่อมฟ้องเรียกเงินจากค่าตามตั๋วได้ เมื่อตั๋วถึงกำหนด ทั้งนี้เพราะตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นตั๋วเปลี่ยนมือได้ กรณีเช่นว่านี้อยู่ภายใต้บังคับ ป.พ.พ. มาตรา ๔๐๖ คือ ค่าผู้ที่ถูกฟ้องตามตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับนี้ จะยกข้อต่อสู้ที่มีต่อขาวคือเหตุที่ตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับนี้ออกให้เพื่อใช้หนี้พนันหรือออกให้เพื่อใช้เงินที่ยืมไปเพื่อเล่นการพนันมาใช้ยันกับแดง ซึ่งเป็นผู้รับโอนตั๋วโดยสุจริตหาได้ไม่ เว้นแต่การโอนนี้จะได้มีขึ้นโดยการคบคิดกันฉ้อฉล เช่น ในการที่ขาวสลักหลังตั๋วสัญญาใช้เงินให้แดงไปนั้น เพื่อจะคบคิดกันฉ้อฉลค่า เพราะแดงรู้ว่า ขาวฟ้องค่าไม่ได้ เป็นต้น

ตั๋วเงินหรือเอกสารอย่างอื่นทุกฉบับ ซึ่งออกให้เพื่อใช้เงินที่ยืมมาใช้ในการพนันหรือขันต่อก็ถือว่าไม่สมบูรณ์ เป็นการออกให้เพื่อใช้เงินยืมมาใช้ในการพนัน เช่น

ชาวชอฮีมเงิน เขียวมาเพื่อเล่นการพนัน โดยเข็วรู้ว่าชาวจะนำเงินที่ฮีมไปเล่นการพนันแล้วชาวออกตัวเงินชนิดหนึ่งหรือกำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้ให้กับเข็ว ดังนั้นตัวเงินก็ดี หนังสือรับสภาพหนี้ก็ดีไม่สมบูรณ์ เข็วจะนำมาเรียกหรือฟ้องร้องบังคับชำระหนี้เอาจากชาวไม่ได้

ในการที่จะวินิจฉัยว่าอย่างไรจึงถือได้ว่าให้ฮีมเงินไปเพื่อเล่นการพนันหรือชั้นต่อนั้น กฎหมายวางข้อสันนิษฐานไว้ว่า เงินที่ให้ฮีมแก่บุคคลกำลังเล่นการพนันหรือชั้นต่อหรือสถานที่เล่นเช่นนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเงินนั้นได้ใช้ไปในการเล่นการพนันชั้นต่อดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๕ วรรคท้าย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๑๓/๒๕๒๑ เช็คออกให้เพื่อชำระหนี้การพนันม้าแข่ง ไม่สมบูรณ์บังคับผู้สั่งจ่ายตามเช็คไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๙๖/๒๕๒๖ ป. กับ ย. สามี่จำเลย เข้าหุ้นเล่นการพนันเมื่อคิดบัญชี ย. ต้องชำระหนี้การพนันให้ ป. แต่ไม่มีเงินและจะออกเช็คชำระหนี้ให้ ป. ให้จำเลยชำระแทนโดยจัดการให้จำเลยเปิดบัญชีกระแสรายวันที่ธนาคาร แล้วจำเลยออกเช็คชำระหนี้อันเกิดจากการพนันให้ ป. ซึ่งตามกฎหมายห้ามมิฉะนั้นแม้โจทก์จะรับเช็คดังกล่าวไว้ด้วยประการใดก็ตาม เมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค จำเลยก็ไม่มี ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๕๒/๒๕๒๙ โจทก์ร่วมร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับ ช. สามี่จำเลย ข้อหาความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ต่อมาจำเลยออกเช็ค ๕ ฉบับ ให้แก่โจทก์ร่วมเพื่อเปลี่ยนเช็คที่ ช. ออกให้แก่โจทก์ร่วม โจทก์ร่วมจึงถอนคำร้องทุกข์ ต่อมาโจทก์นำเช็คไปเรียกเก็บเงินตามเช็ค ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน โจทก์จึงมาฟ้องจำเลย เมื่อเช็คที่ ช. ออกให้โจทก์ร่วมเนื่องจากหนี้สินระหว่างโจทก์ร่วมกับ ช. อันเกิดจากการพนันม้าแข่ง จึงเป็นมูลหนี้ที่เกิดขึ้นจากการพนันชั้นต่อไม่ชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๘๕๕ เช่นพิพาทที่จำเลยออกให้โจทก์ร่วมเพื่อเปลี่ยนเช็คของ ช. อันมีมูลหนี้มาจากการพนันชั้นต่อนั้น ย่อมไม่สมบูรณ์ไปด้วย จำเลยจึงไม่มี ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกิดจากการใช้เช็คฯ